

De selectie van diensthonden

Lydia Nieuwe Weme
12 juni 2026

Aanleiding onderzoek selectie

Toenemende vraag
vanuit Politie en Defensie

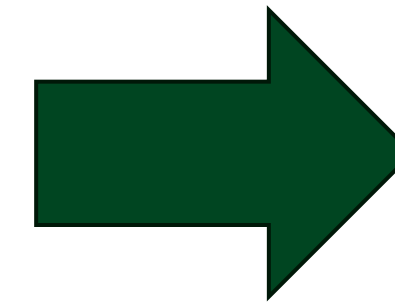
Schaarste aan
geschikte diensthonden

Training kost
veel tijd

Vroegtijdige uitval

**Nauwkeurige
selectie cruciaal**

Onderzoeksvraag

Hoe kan de verwerving worden geoptimaliseerd?

1

Kwaliteit en welzijn
gewaarborgd zijn

Hoge kwaliteit

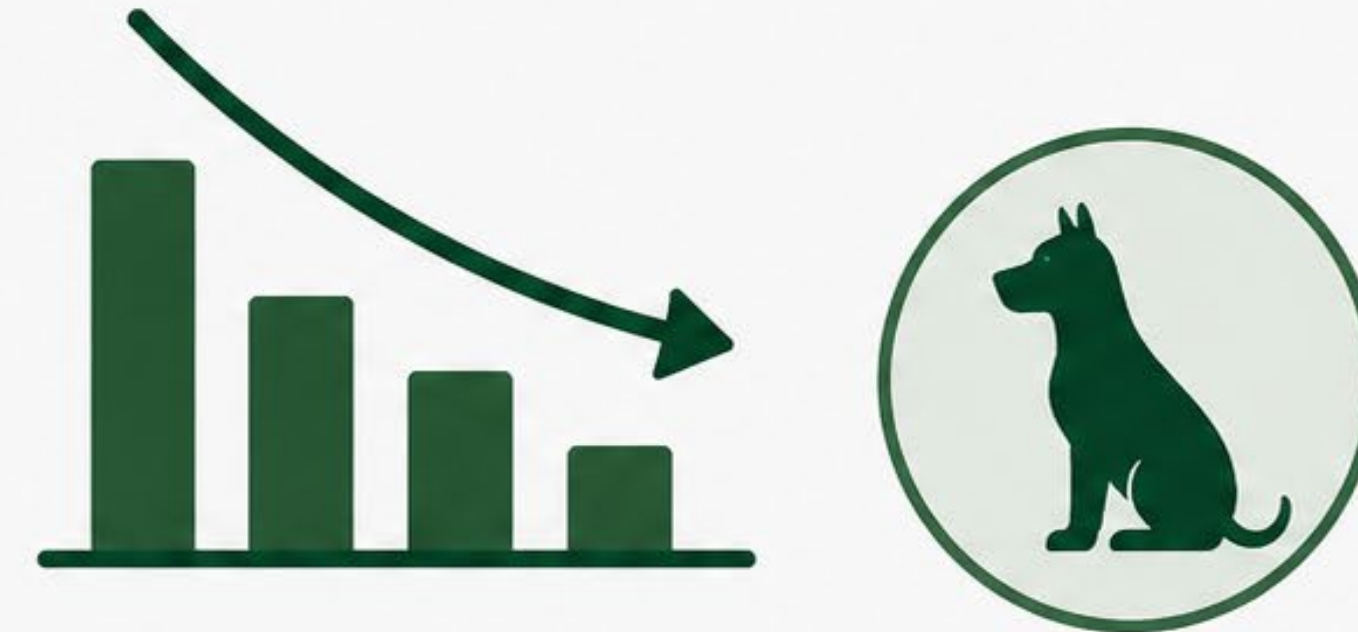
Welzijn

Kwaliteitsborging

2

Uitstroom
beperkt wordt

Gewenste
eigenschappen

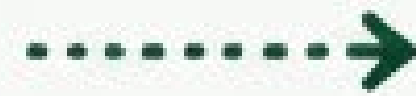
Selectiecriteria

Selectietesten

Methode

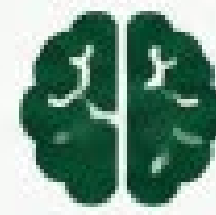
Dataset eigenschappen diensthonden

Leeftijd

Karakter

Ras

Training

Gezondheid

Dienstjaren

Inzet

Uitstroom
gegevens

2 focussessies

Selectieprocedure

- Huidige werkwijze in kaart brengen
- Sterktes en knelpunten identificeren
- Optimalisatiepunten bepalen

Selectiecriteria en -testen

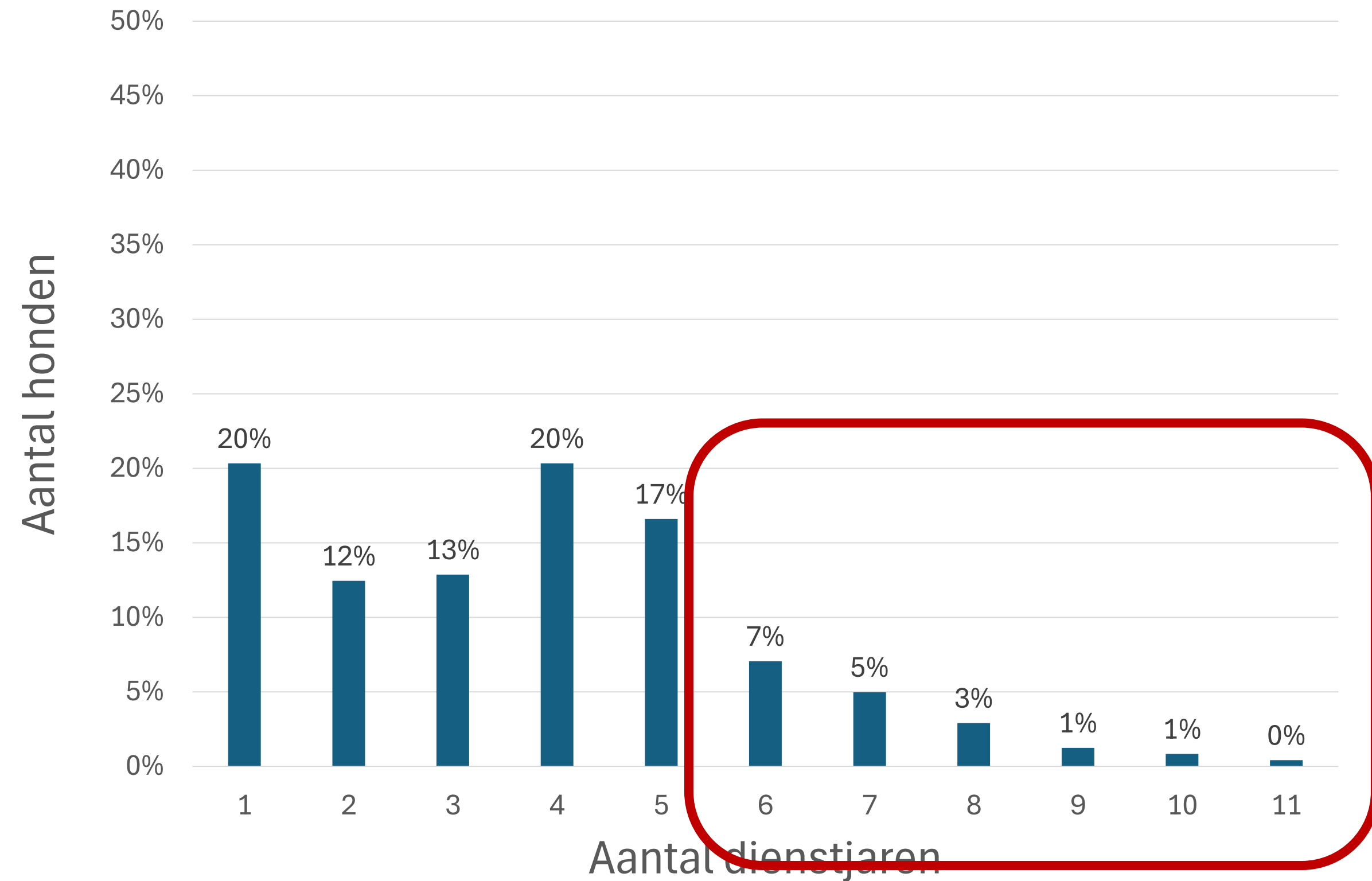
- Huidige criteria en testen overzichtelijk maken
- Relevantie en effectiviteit beoordelen
- Aanbevelingen voor verbetering

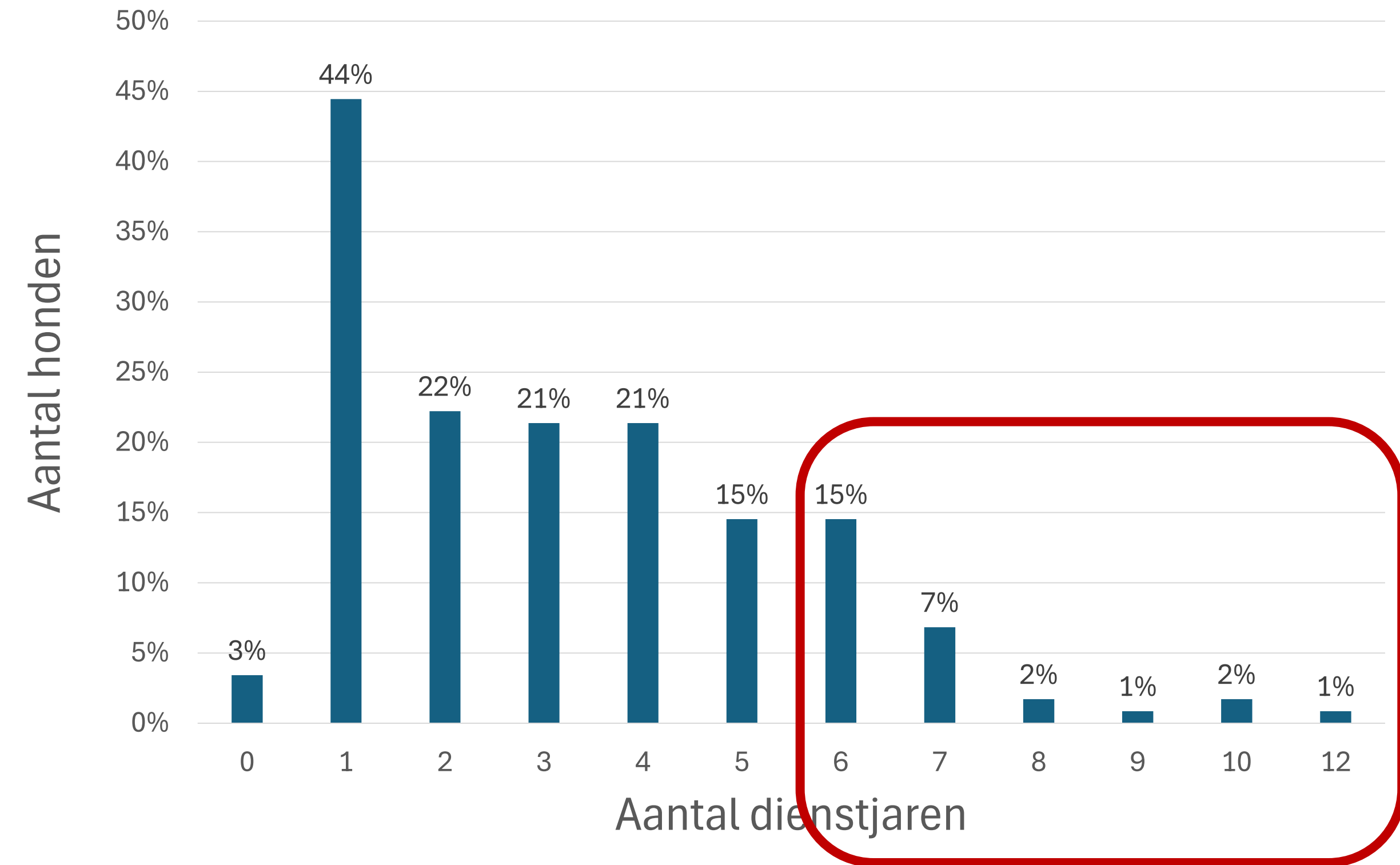
Inzichten uit de dataset

Dienstjaren huidige diensthonden

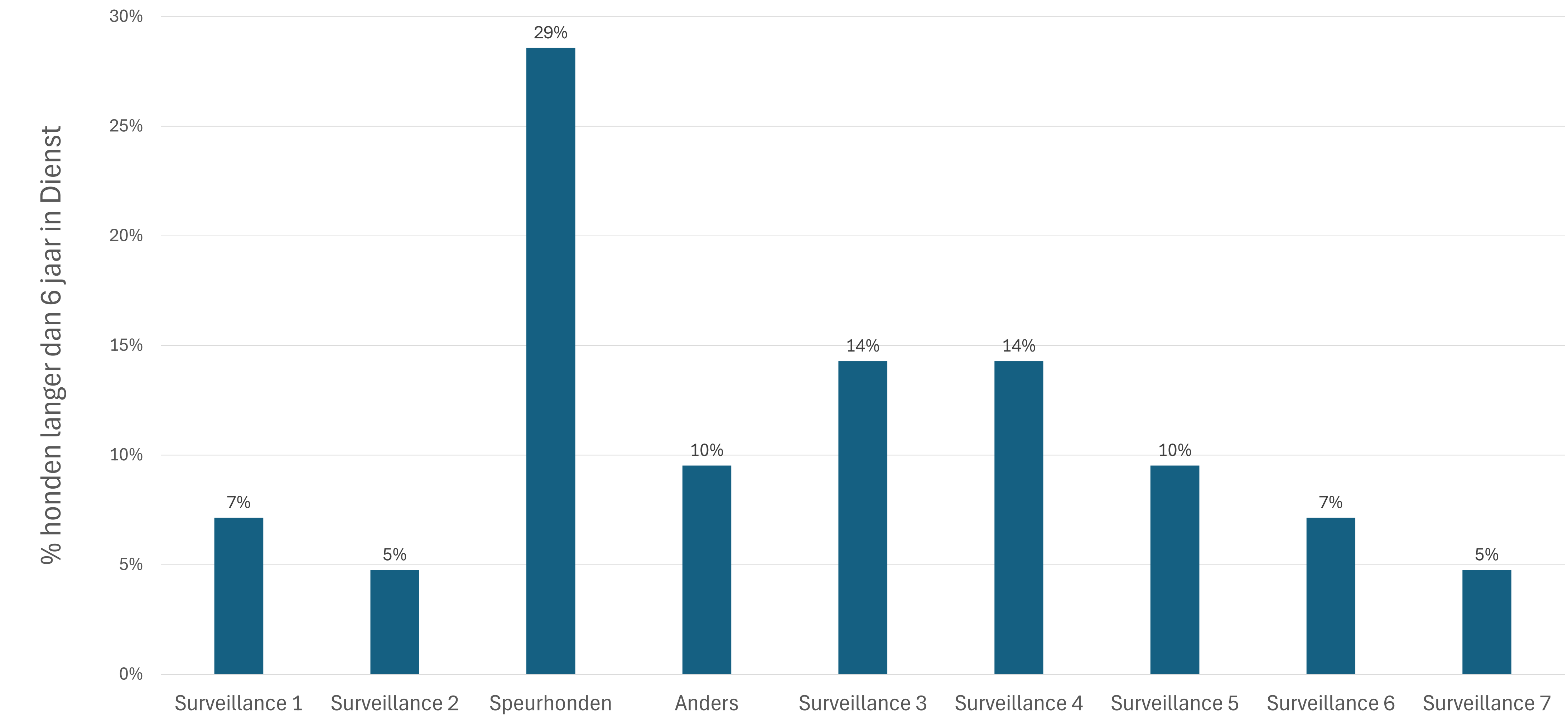
Politie

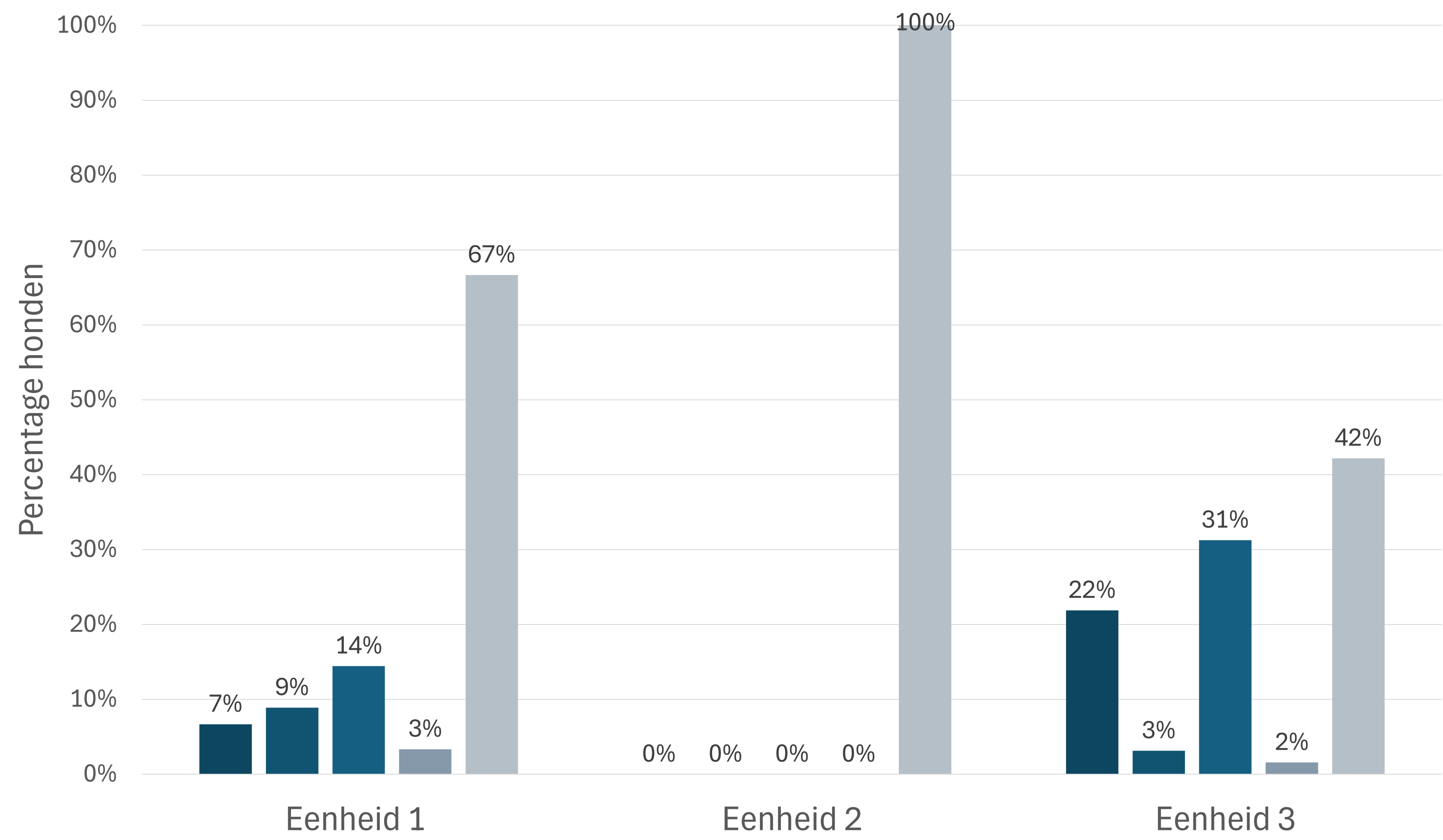
Defensie

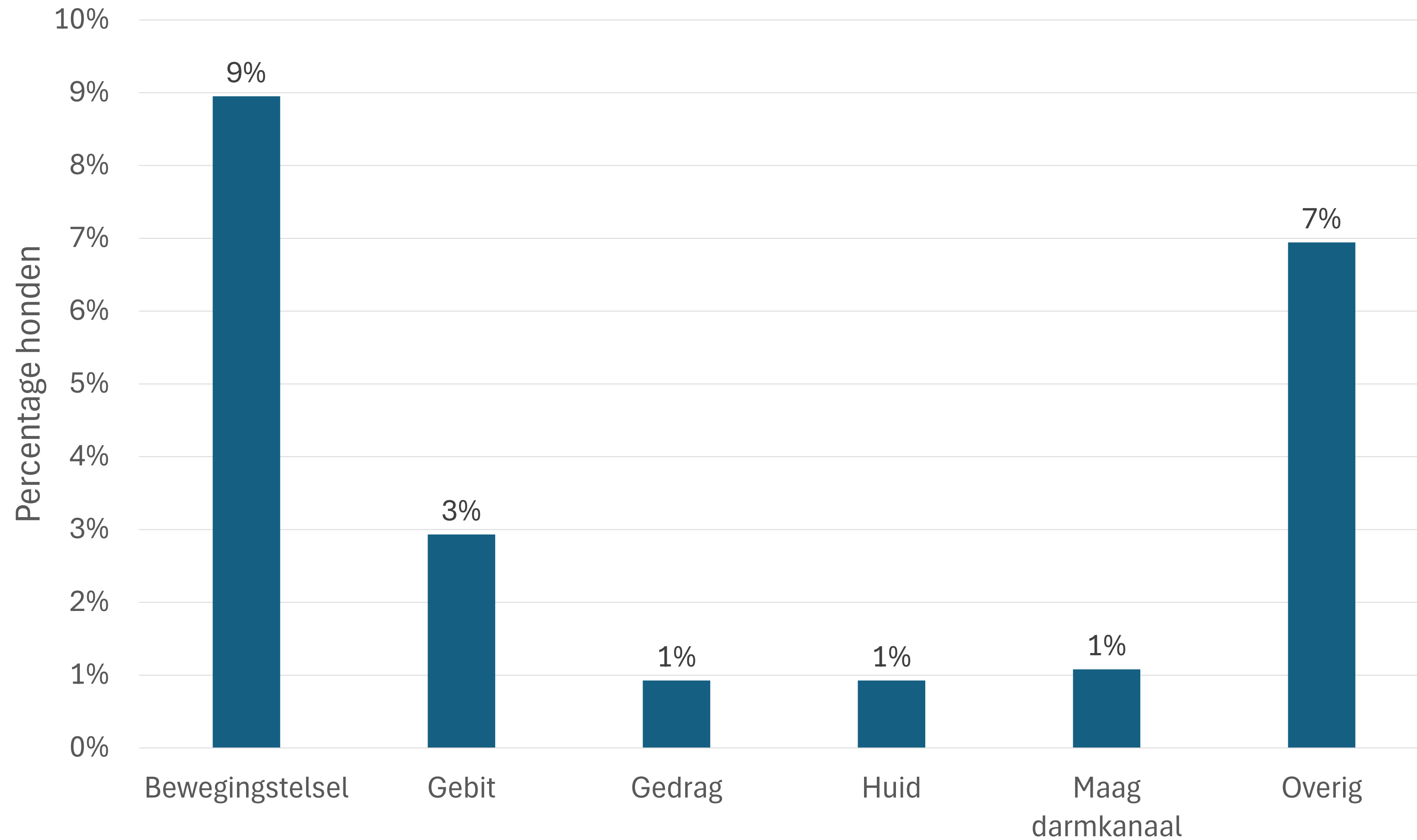
Verskil tussen eenheden Politie

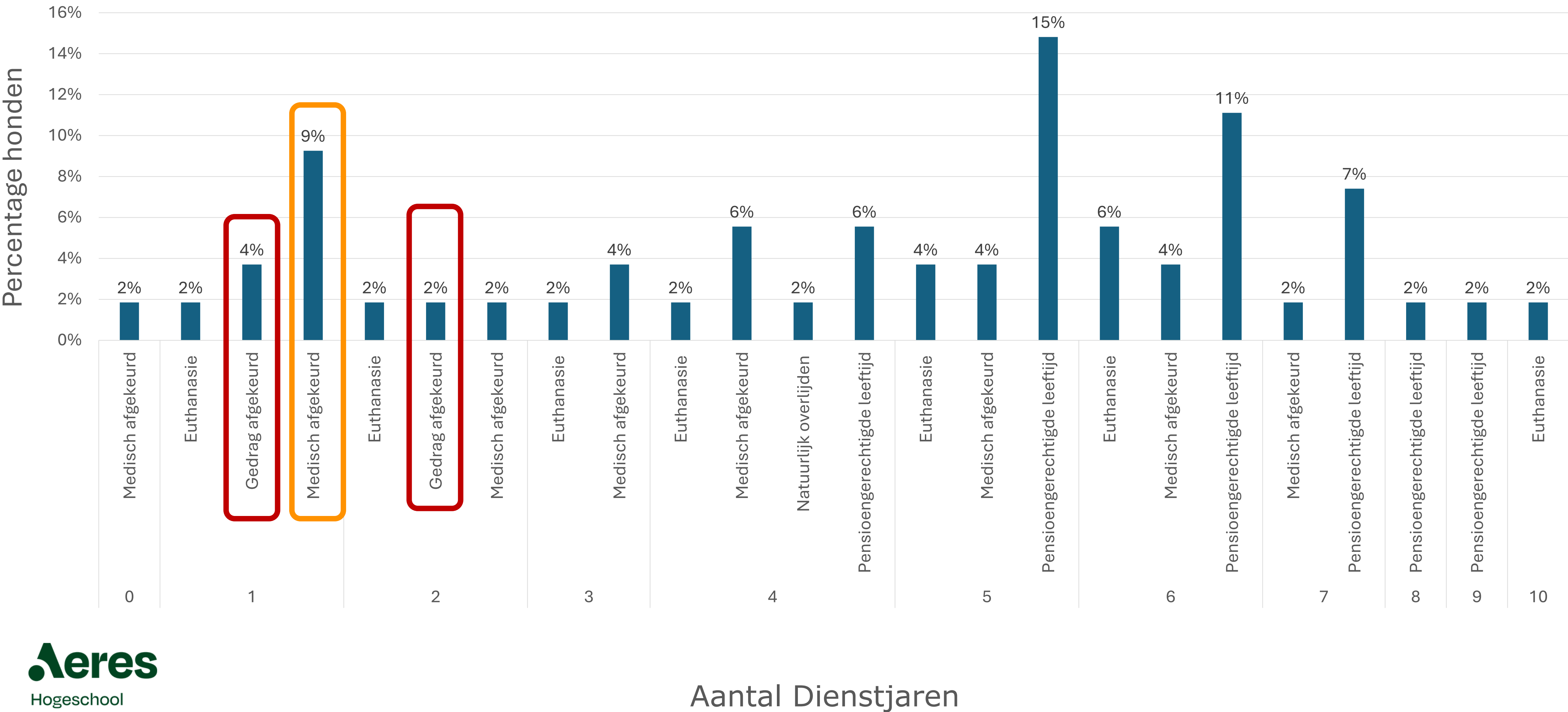
Verskil tussen eenheden Defensie

Aandoeningen na aankoop

Uitval redenen per dienstjaar Defensie

Problemen verkrijgen data

Beide organisaties hebben **geen uitgebreide gestandaardiseerde database** met gedetailleerde informatie van de honden.

Over honden die inmiddels uitdienst zijn is nog **minder bekend**.

Deel van de data set niet ingevuld → **beperkte analyse**.

Essentieel om inzicht te krijgen in welke eigenschappen leiden tot een **succesvolle langdurige diensthond** en welke tot **vroeg tijdige uitstroom**.

Optimalisatie van selectiemethode!

A German Shepherd dog is shown in profile, facing left. It is wearing a dark, tactical-style vest with multiple straps and buckles. A knife is visible, tucked into a sheath on the side of the vest. The dog is standing on a gravel surface. In the background, there is a metal fence with vertical bars, and behind that, some green foliage. To the right of the fence, a brick wall is partially visible. The overall scene appears to be an outdoor training or testing area.

Evaluatie selectiecriteria en -testen

Evaluatiemodel

Gewenste eigenschappen speurhonden

Defensie

Politie

Karakter cruciaal

Beperkte aansluiting
op selectiecriteria

Gewenste eigenschappen surveillancehonden

Defensie

Politie

Vershil selectiecriteria tussen Politie en Defensie

Verschillen in eisen, criteria en testen

Grote overeenkomst, focus in de testen net iets anders:

Defensie

- Meer nadruk op honden die **"levendig en gevoelig voor de menselijke stem"** zijn, aansluitend bij geobserveerde hoge trainbaarheid.

- Nadruk bij het stokstellen op de achtervolging en het inbijten **"zonder angst"**.

Politie

- Toetsen op **"standvastigheid"** en **"beheersbaarheid"** onder extreme omgevingsdruk, met blootstelling aan fysieke belasting en prikkelrijke scenario's.

Evaluatie selectiecriteria en -testen

Goede evaluatie en vergelijking bleek lastig:

Beperkte informatie rondom de testen gedocumenteerd en of beschikbaar.

Gewenste eigenschap, indicatoren en testen waren niet duidelijk te onderscheiden of te achterhalen.

Binnen organisatie niet altijd precies dezelfde testen uitgevoerd of op een andere manier.

Door gebrek aan een gedetailleerde database is het niet te herleiden welke testen en of score niveaus onderscheidend zijn voor het selecteren van de meest succesvolle honden.

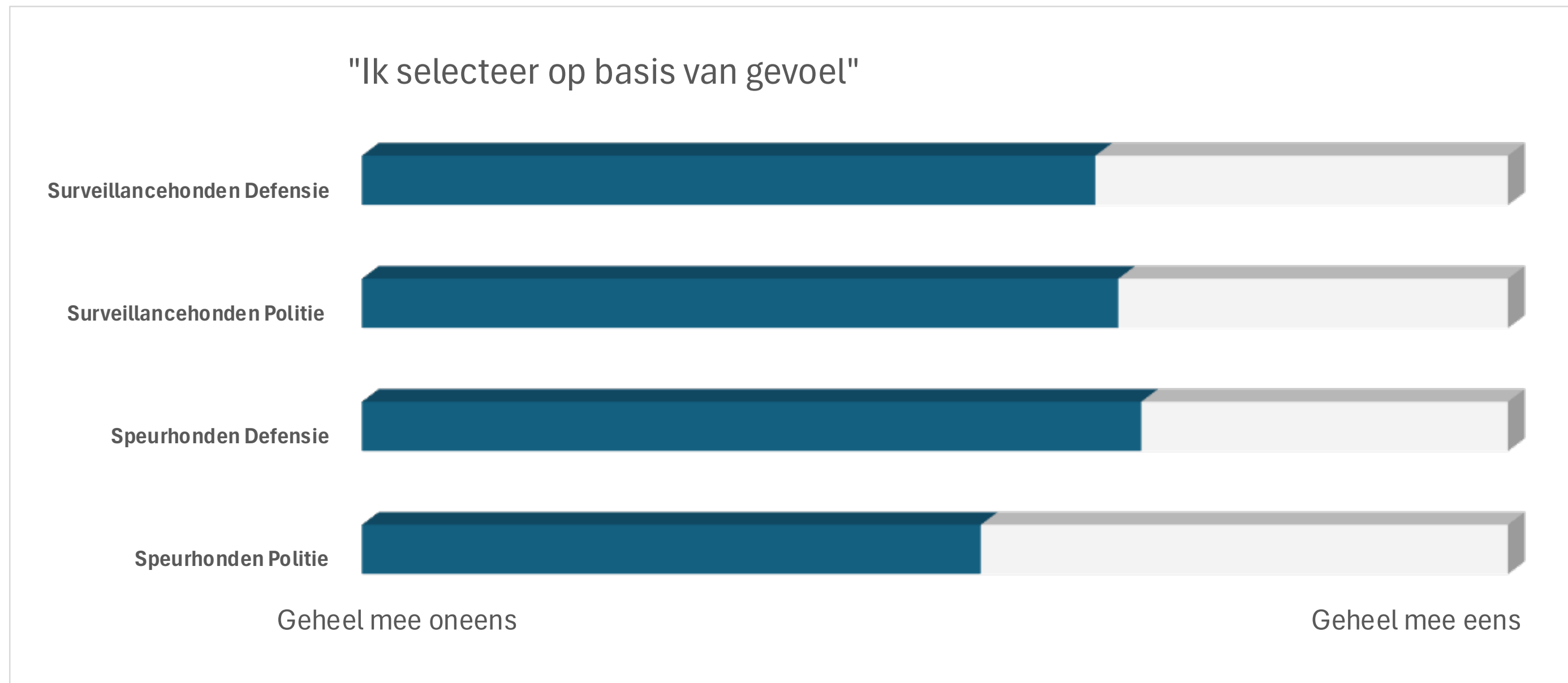
Gebrek aan beoordelingsnormen

		<u>Beoordeling</u>	<u>Aandacht</u>		
Apporteurdrift	*			Goed	G
Buitdrift	*			Voldoende	V
Spel / omgang				Matig	M
Schotvast				Onvoldoende	O
Hoogte					
Donkere ruimte					
Enge ruimte					
Gladde vloer					
Onstabiele ondergrond					
Traplopen					
Oplosvermogen					
Zoekgedrag	*				
Stressbestendigheid					
Kennelgedrag					
Autogedrag					
Niet jagen					
Moedig					
Gesocialiseerd	*				
Openbare weg					
Markt					
Bijzonderheden:					

Tijdens focussessie werd verwezen naar **opleiding, gevoel en ervaring** maar lijkt niet concreet vastgelegd.

Oefening	Gedrag hond/ Opmerkingen	V/O
Hond dragen		
Traplopen/hoogte		
Schrikreactie		
Gedrag hond voertuig		

Selecteren op gevoel

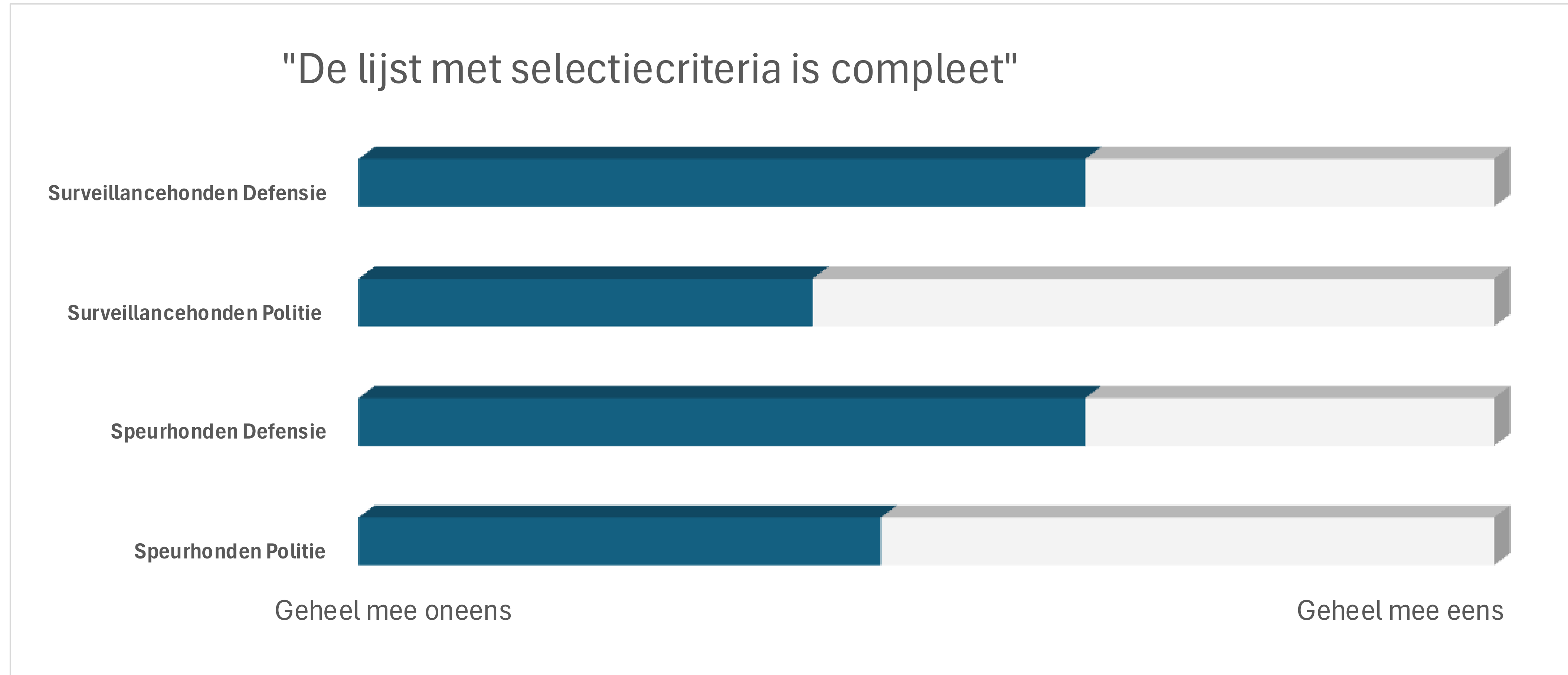

Risico's :

- Reden succesvolle honden niet te meten.
- Effectiviteit van testen niet te meten.
- Uitstroom personeel kennis verloren.

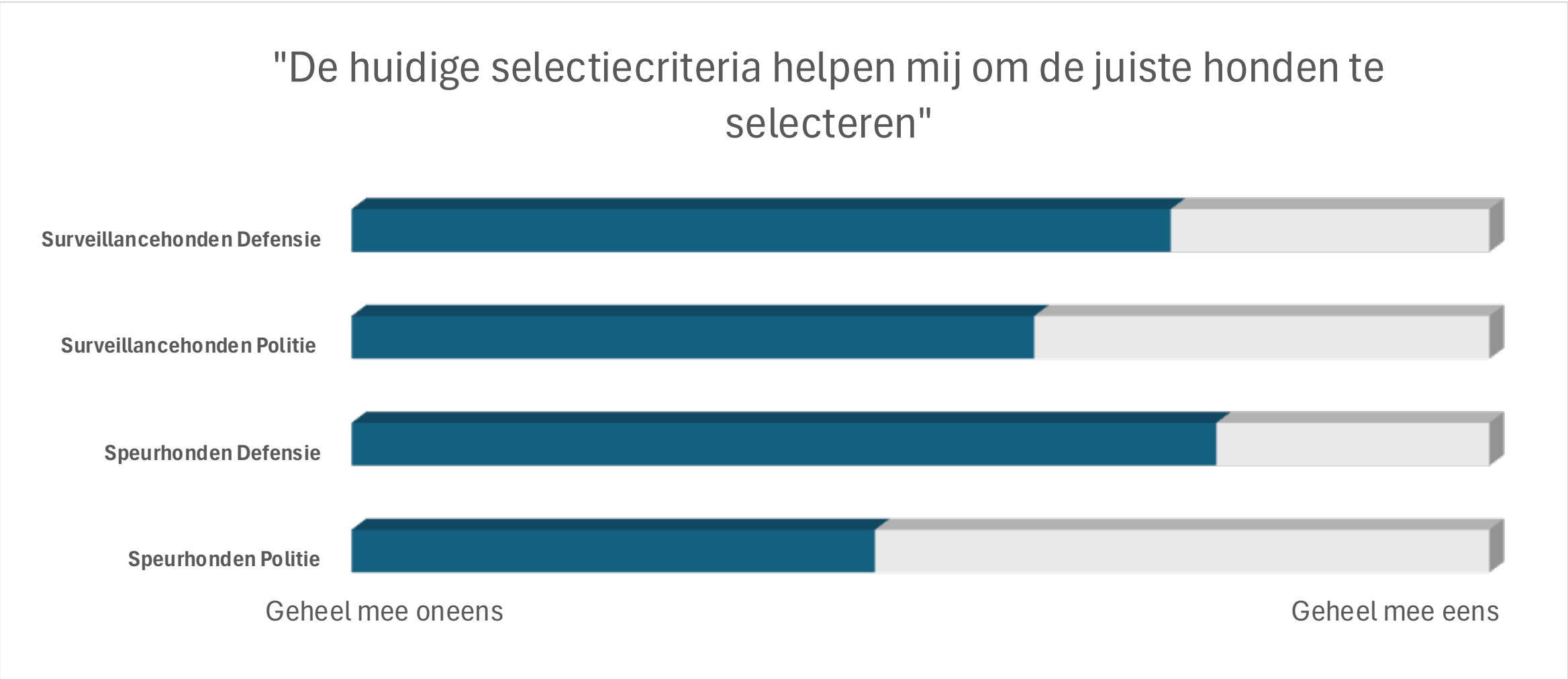
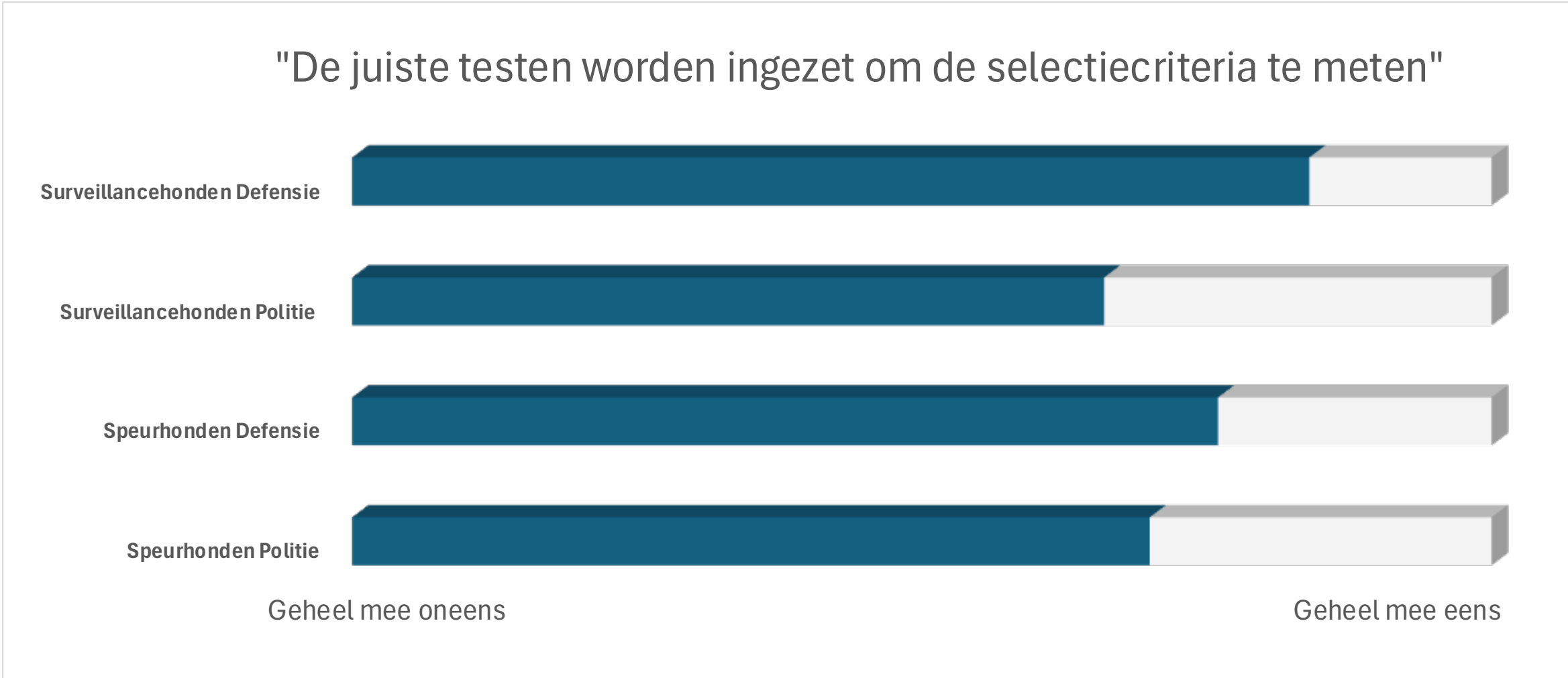

Ruimte voor verbetering

Beleving huidige selectie

Breed gedragen gevoel dat de huidige honden goed werk verrichten.

Aandachtspunten

Gezondheids- en gedragsproblemen met name in de eerste jaren.

Gewenste eigenschappen lijken niet geheel in lijn met de selectiecriteria en -testen.

Onduidelijk welke eigenschappen, criteria, testen en beoordelingsnormen leiden tot succesvolle langdurig inzetbare diensthonden.

Variatie tussen eenheden (dienstjaren en uitstroomredenen honden).

Selecteurs voeren testen op verschillende manieren uit.

Veel eigenschappen worden op basis van gevoel gemeten.

De effectiviteit van de huidige selectiemethoden is niet goed meetbaar.

Dank voor uw aandacht

Meer info:

Met heel veel dank aan

Alle consortiumpartners, collega's en studenten
en onze subsidieverstrekker

KNPV[®]
KONINKLIJKE NEDERLANDSE
POLITIEHOND VERENIGING

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

“Dit onderzoek is medegefinancierd door Regieorgaan SIA, onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN).”

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur